

September 2019

Information om FAF- projekter vedr. slagtefjerkræ i Landbrug & Fødevarer

Information om FAF-projekter i Landbrug & Fødevarer vedr. slagtefjerkræ

Landbrug & Fødevarer har fået bevilget midler fra Fjerkræafgiftsfonden til en række projekter indenfor slagtefjerkræområdet. Der gives nedenfor en status på aktiviteterne. Hvis der er uddybende spørgsmål til projekterne, så er man meget velkommen til at kontakte medarbejderne i Landbrug & Fødevarer.

Fjerkræafgiftsfonden

Indholdsfortegnelse – aktuelle projekter

Generel sygdomsforebyggelse og -beredskab.....	2
Fødevarer- og veterinære Forhold	5
Dyrevelfærd hos slagtefjerkræ	10
Forbrugerdiallog	11

Ofte brugte forkortelser:

DTU   **Teknisk Institut**

FVST   **Fødevarestyrelsen**

L&F   **Landbrug & Fødevarer**

Formål med projektet

Afsætning af fjerkræ og fjerkrækød i Danmark, EU og på 3. landes markeder er afhængig af, at Danmark er fri for en række alvorlige, smitsomme fjerkræsygdomme, og at fødevarer sikkerheden er høj. Formålet med projektet er at forebygge og bekæmpe sygdomme på det fjerkræveterinære område samt at forebygge og håndtere både kendte og uforudsete risici, som kan true fødevarer sikkerheden. Projektet består af overvågning, kontrol og veterinært beredskab for en række smitsomme fjerkræsygdomme og zoonoser samt formidling af viden vedrørende disse til interessenter.

Projektet varetager dels kontrol, forebyggelse og videnindsamling i relation til Salmonella, Campylobacter, Aviær Influenza (AI) og andre sygdomme samt udarbejdelse af statistikker vedrørende forekomst af zoonoser og udbrud af smitsomme fjerkræsygdomme. Derudover sikrer projektet fremsendelse af materiale til udtagning og forsendelse af prøver for Salmonella og Campylobacter til alle producenter, samt afholdelse af analyseomkostninger for mistankeprøver udtaget for Infektøs Bronkitis.

Projektet har i år sikret løbende opgørelser over sygdomsforekomsten i den danske fjerkræbranche. Der udarbejdes løbende oversigter, der offentliggøres i Erhvervsfjerkræsektionens månedsblad. Samtidigt afleveres der hver måned flere forskellige udtræk og statistiske oversigter fra zoonosedatabasen til FVST, DTU, ministerier, etc. I forbindelse med specifikke sygdomsudbrud handles der øjeblikkeligt og sikres servicering af virksomheder og producenter med varetagelse af problemløsning på alle opståede sager som følge af udbruddet. Der sikres ligeledes løbende faglige indspark til ny lovgivning og ændret lovgivning til myndighederne. På baggrund af de input, vi får både fra medlemsvirksomheder og producenter, sikrer vi, at produktionen får den bedst mulige bistand og information for at sikre sygdomsforebyggelsen i slagtefjerkræ.

Salmonella

- **Slagtekyllinger**

2019 er fortsat et forholdsvis roligt år, når det drejer sig om Salmonella.

Kun 7 slagtekyllingeflokke er indtil videre konstateret smittede. Der er tale om smitte med henholdsvis S. Typhimurium og monofasisk Typhimurium, S. Infantis og S. Newport.

Der har ikke været konstateret smitte med Salmonella i økologiske slagtekyllingeflokke eller fritgående slagtekyllingeflokke i 2019.

- **Centralopdræt**

Der har været konstateret smitte i 2 centralopdrætningsflokke i 2019. Disse blev konstateret smittede med henholdsvis S. Stanley og S. Enteritidis.

- **Rugeægsproduktionen**

Der har været konstateret smitte i en formeringsflok i 2019. Flokken blev konstateret smittede med S. Hadar.

Det er nogle lidt atypiske serotyper af Salmonella, vi har set i nogle af tilfældene i 2019.

S. Hadar og S. Stanley har vist sig i slagtekyllingeledet, mens der for ægproduktionen også har været fund af typerne S. Coeln og S. Kottbus. Alle disse serotyper er ikke typer, vi ser ret tit, nogle af dem er sågar aldrig tidligere påvist i Danmark.

Aviær Influenza (AI)

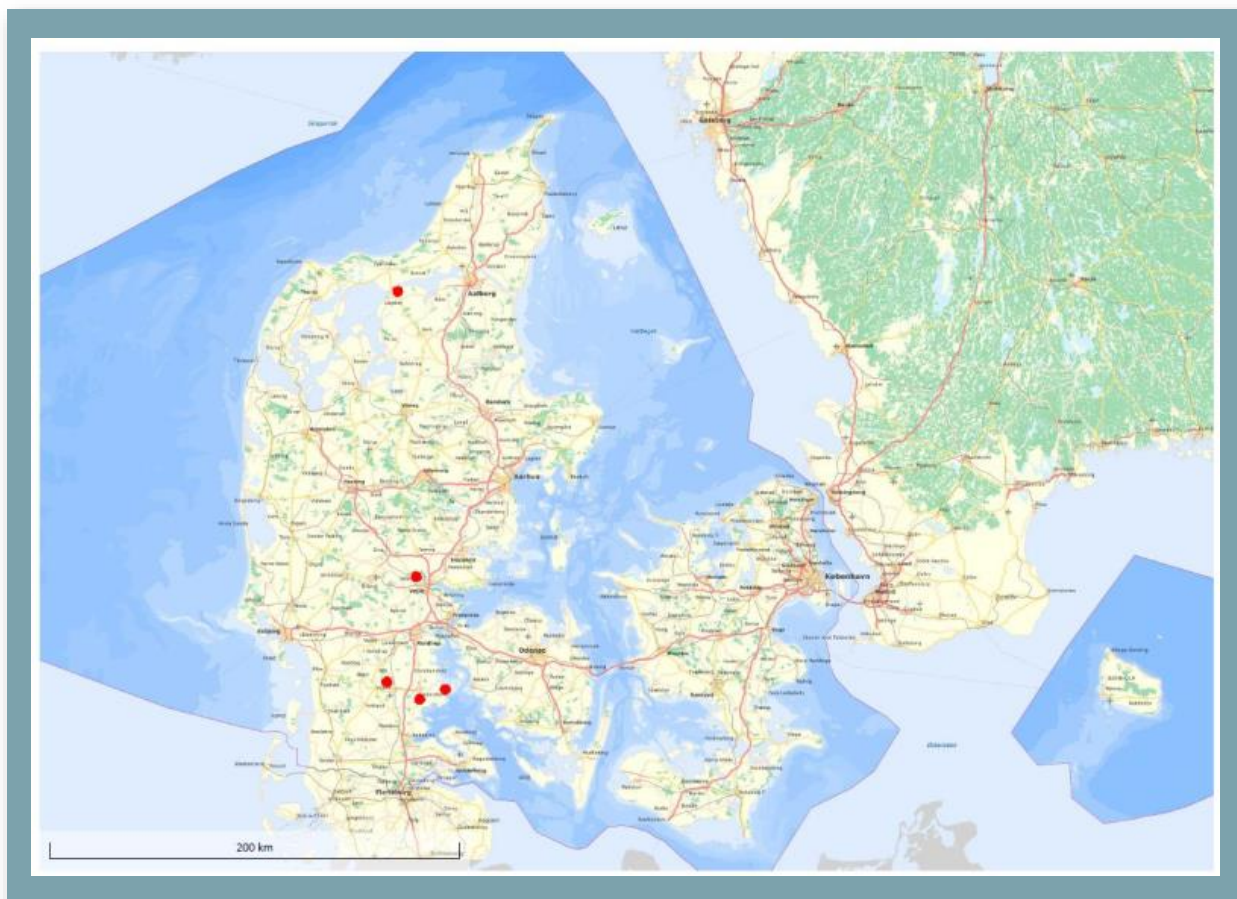
Sommeren og nu starten på efteråret er heldigvis forløbet ganske roligt. Der har ikke været nye tilfælde med højpatogen AI. I starten af sommeren fik en gråandebesætning ved Næstved dog konstateret lavpatogen AI.

Danmarks netop fornyede frihed for AI blev derfor igen sat på pause.

IB

Sæsonen for udbrud af IB er så småt i gang. I løbet af de sidste par uger er der konstateret smitte i 5 slagtekyllingeflokke, primært i Sønderjylland, men også et enkelt tilfælde i Nordjylland og ved Vejle-området. Der sendes løbende opdateringskort ud til alle slagtekyllingeproducenter pr. e-mail.

Yderligere information:

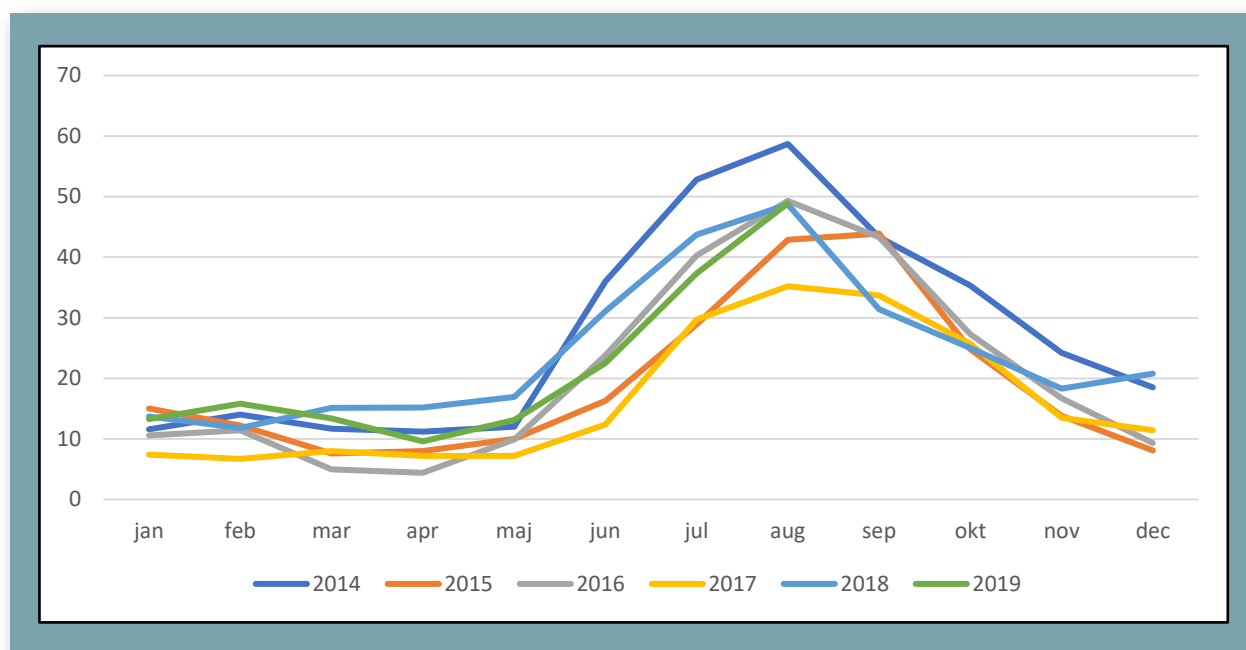
Mie Nielsen Blom

T +45 3339 4447 | M +45 2334 6566 | E mnb@if.dk

Campylobacterhandlingsplan

'Handlingsplan for campylobacter i slagtekyllinger, fødevarer og det omgivende miljø 2018 – 2021' startede i januar i år. L&F deltager i såvel styre- som arbejdsgruppe. Planen har en række indsatsområder, både inden for slagtekyllingeproduktionen, men også med at se på andre smitekilder og smitteveje. I planens løbetid skal der således blandt andet ses på, om det er muligt at optimere mulighederne for at vurdere handlingsplanens effekt. Her skal ses på både data fra humane campylobacter-tilfælde og på, om der kan skelnes bedre mellem forskellige kilder. Endvidere er der fokus på, om det vil være muligt at nedbringe campylobacterforekomsten i udegående slagtekyllinger, fortsat fokus på slagtehygiejnen også på mellemstore og små slagterier, og endelig skal betydningen af andre kilder undersøges. FVST står for forbrugeroplysning så som grill-kampagne og en kampagne med råd om mad, når man rejser.

I regi af handlingsplanen følges forekomsten af campylobacter i flokkene af slagtekyllinger, se grafen:

Yderligere information:

Lene Lund Lindegaard

T +45 3339 4322 | M +45 5190 1597 | E lls@lf.dk

Fødevarer- og veterinære Forhold

Formål med projektet

Projektet indeholder faglig-tekniske aktiviteter til støtte for branchen samt overvågning og formidling af veterinære og fødevarerikkerhedsmæssige krav og regler - nationale såvel som fra relevante tredjelandsmarkeder. Projektet er baseret på en mangeårig indsats og har betydning for kvaliteten af og tilliden til branchens produkter og dermed sektorens mulighed for afsætning i EU såvel som til en lang række tredjelandemarkeder.

Projektet sikrer, at fjerkræbranchens slagterier opdateres med hensyn til lovgivningskrav vedr. fødevarerikkerhed, hygiejne, biocider, mærkning, fødevarerkontaktmaterialer m.v.

Desuden sikrer projektet besvarelse af spørgeskemaer, forberedelse, koordinering, deltagelse samt opfølgning i forbindelse med myndighedsinspektioner fra tredjeland og SANTE-F.

Projektets resultater formidles ad hoc, for eksempel via nyhedsbreve, temadage, netværksmøder m.v.

Lovgivningsnyt

Siden sidste nyhedsbrev har der været udkommet 2 udgaver af Lovgivnings-Nyt i hhv. juni og juli. Af relevante emner kan nævnes:

Kontrolkampagner – igangværende

Nedenstående kontrolkampagner er lige blevet eller vil blive igangsat over sommeren. Alle kontrolkampagner for 2019 kan findes på FVST's hjemmeside.

https://www.foedevarestyrelsen.dk/Kontrol/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner_2019/Sider/default.aspx.

Nedenfor er link til de specifikt nævnte kampagner.

- Vedligehold i fødevarerikkerksomheder

Kampagnen finder sted fra 1. juni til 31. november. Kampagnen foregår både i detail og engros med 1.500 kontroller fordelt med 100 i engros og resten i detail. Kampagnen er en udløber af fokus på Listeria, idet FVST ofte ser, at Listeriaforekomst kan sættes i forbindelse med dårlig vedligeholdelse.

https://www.foedevarestyrelsen.dk/Kontrol/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner_2019/Sider/Vedligehold-i-foedevarevirksomheder.aspx

- Frivillig mærkning af kød med produktionsoplysninger

Kampagnen finder sted fra 1. juli til 31. december og dækker fjerkræ-, okse- og svinekød, dog med fokus på fjerkrækød. Der er tale om 150 tilsyn (slagterbutikker, slagterafdeling, slagterier og import) – kun få tilsyn på slagterier under kødkontrollen. Økologi og dyrevelfærdsmærket er ikke en del af kontrollen.

https://www.foedevarestyrelsen.dk/Kontrol/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner_2019/Sider/Frivillig-maerkning-af-fjerkrækød-med-produktionsoplysninger.aspx

- Akrylamid i fødevarer

Kampagnen finder sted fra 1. august til 30. november. Kontrollen sker i henhold til forordning 2158/2017 om afbødende foranstaltninger og benchmark-niveauer for reduktion af forekomsten af akrylamid i fødevarer. Der vil være 100 kontroller i engros og 200 i detail.

https://www.foedevarestyrelsen.dk/Kontrol/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner_2019/Sider/Mindre-kemi-ved-stegning-og-bagning.aspx

Bekendtgørelse om fødevarehygiejne

FVST har udsendt bekendtgørelse nr. 736 af 10. juni 2019 om fødevarehygiejne. Der er sket en række præciseringer af bestemmelserne. Af relevante kan nævnes:

- Forbud mod primærproducentens vask eller rengøring af æg som sælges som konsumæg (§5, stk. 4)
- Præcisering af, hvilke traditionelle metoder det er tilladt at anvende, som ligger uden for hygiejneforordningens regler (§ 33)
- Præcisering af, at der er tale om den samlede mængde på 2 tons af hakket kød og tilberedt kød for at kunne fastsætte en lavere frekvens for prøveudtagning for Salmonella, E.coli og kimtal end det fremgår af mikrobiologiforordningen (§37)
- Kravet om, at FVST skal give en forhåndsvurdering af genbrug af vand, er bortfaldet, så længe betingelserne i hygiejneforordningen er overholdt (§39)

Bekendtgørelsen trådte i kraft 15. juli og samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 1354 af 29. november 2017 med samme navn.

Vejledning om Fødevarehygiejne

FVST har udsendt en ny vejledning nr. 9631 af 5. juli 2019 om fødevarehygiejne. Der er tale om præciseringer og behov for yderligere vejledning på en række områder.

Vejledningen er ændret i forhold til følgende relevante kapitler:

- Skadedyr (Kapitel 18)
- Rene slagtedyr fra besætningsejeren (Kapitel 38)
- Rene slagtedyr inden slagting (Kapitel 43.1)
- Fjernelse af synlig kontaminering (Kapitel 43.2)
- Nyt kapitel 43.3 om fjernelse af synlig kontaminering på slagtefjerkræ og lagomorfer samt opdrættet vildt og vildtlevende småvildt.
- Nyt kapitel 43.4 om vask og desinfektion af hænder og udstyr, redskaber og tilbehør i slagterier

Vejledningen erstatter vejledning nr. 9236 af 29. april 2014 af samme navn.

Vejledningen findes på FVST hjemmeside:

<https://www.foedevarestyrelsen.dk/Selvbetjening/Vejledninger/Hygiejnevejledning/Sider/Forside.aspx>

Lovgivnings-Nyt kan ses på dette link:

<https://lf.dk/viden-om/foedevareproduktion/ny-lovgivning-kodvirksomheder>

Lovgivnings-Nyt dækker udvalgte områder af lovgivningen, som skal overholdes ved produktion af kød og kødprodukter. Hovedfokus i nyhedsbrevet ligger på hygiejne, mærkning og sammensætning af kød og kødprodukter og berører f.eks. ikke arbejdsmiljølovgivning, lovgivning rettet mod primær produktion eller lovgivning som omhandler indtransport og aflivning. Det tilstræbes at omtale relevant lovgivning indenfor emneområdet, men nyhedsbrevet giver ikke sikkerhed for, at alt ny lovgivning omtales. Lovgivnings-Nyt indeholder også et afsnit omkring "Mulige nye lovinitiativer".

Herudover gøres opmærksom på, at det altid vil være den i Retsinformation eller EUR-Lex gældende udgave af specifik lovgivning som er gyldig uanset, hvad der måtte være anført i f.eks. ældre udgaver af "Lovgivnings-Nyt".

Dialogforum for kontrol

FVST har afholdt møde i "Dialogforum for kontrol" 2 gange siden sidst, hhv. 12. juni og 4. september. På mødet deltager brancheorganisationer for både detail- og engrosbrancher.

På begge møder er der orienteret om igangværende kontrolkampagner i 2019, relevante kampagner er refereret under emnet Lovgivnings-Nyt.

På begge møder har FVST ligeledes orienteret om deres arbejde med et nyt kontrolkoncept i henhold til Fødevareforlig IV. Her arbejdes med en mere risikobaseret kontrolstrategi.

På mødet 4. september blev også orienteret om ordningen omkring kædekontrol. Kædekontrol er en mulighed for at virksomheder, med flere produktionsanlæg, kan få kontrol på hovedkontoret for de dele af egenkontrolprogrammet, hvor ansvaret ligger i hovedkontoret. Det kan f.eks. være risikoanalyse, mærkning m.m. Med god regelefterlevelse er der mulighed for nedsættelse af den samlede kontrolfrekvens for kædevirksomheden med en tredjedel. Ordningen kan både anvendes af detail og engros. Nuværende er der meget få engrosvirksomheder tilmeldt ordningen, og FVST så gerne flere tilmeldt. Yderligere oplysninger om ordningen kan ses på FVST's hjemmeside:

https://www.foedevarestyrelsen.dk/Kontrol/Fodevarevirksomheder/Sider/Kontrol_af_kaedevirksomheder.aspx

Yderligere information om ovenstående 2 aktiviteter:

Maj-Britt Albrechtsen

T +45 3339 4478 | M +45 3083 1065 | E mpa@lf.dk

Oversigt over eksportrestriktioner

På FVST's hjemmeside om eksportrestriktioner ligger "Liste over aktuelle eksportrestriktioner" på dette link:

<https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Eksportrestriktioner.aspx>

L&F går jævnligt ind på oversigten for at se, om der er kommet ændringer, og vi beskriver ændringerne kort på dette link:

<http://www.lf.dk/viden-om/foedevareproduktion/oversigt-over-eksportrestriktioner>

Fra 7. juni 2019 til og med 5. september 2019 har der været nedenstående ændringer i relation til fjerkræ og fjerkrækød:

Hong Kong

- har fra 21. juni 2019 ikke længere forbud mod fjerkrækød og fjerkræprodukter (inkl. æg) fra Rebild og Middelfart kommune
- har fra 2. juli 2019 forbud mod fjerkræ og fjerkræprodukter (inkl. æg) til humant konsum fra Næstved kommune. Levende fjerkræ må ikke transporteres gennem Næstved kommune

Japan

- har fra 21. juni 2019 ikke længere forbud mod fjerkræ og fjerkræprodukter (inkl. æg)
- har fra 30. juni 2019 forbud mod fjerkræ og fjerkræprodukter fra hele Danmark, undtagen fjer og dun

Singapore

- har 3. juli indført forbud mod fugle, fjerkrækød og fjerkræprodukter (inkl. æg) indenfor 1-km zone i Næstved kommune

Undtagelser for fjerkræprodukter (inkl. ægprodukter) varmebehandlet iht. OIEs retningslinjer.

Samtidig blev forbuddet mod zoner i Rebild og Middelfart kommuner ophævet.

OBS!! Vi gør opmærksom på, at datoerne nævnt i FVST's liste over eksportrestriktioner ikke i alle tilfælde er de samme datoer, som fremgår af de forskellige sider i certifikatdatabasen.

Japans ”The third free countries list”

På de japanske myndigheders hjemmeside ligger liste over lande, regioner eller zoner (Third free countries), som Japan anser som fri for højpatogen og lavpatogen aviær influenza og godkendt til at eksportere fjerkræ og fjerkrækød m.v. til landet. Link til MAFFs side:

<http://www.maff.go.jp/aqs/english/news/third-free.html>

L&F går jævnligt ind på ”The third free countries list” for at se, om der er kommet ændringer, og vi beskriver ændringerne kort på dette link:

<http://lf.dk/videnom/foedevareproduktion/japansthe-third-free-countries-list>

Fra 7. juni 2019 til og med 5. september 2019 har der været følgende ændringer:

Danmark

- ikke længere gennemstreget 21. juni, men blev igen gennemstreget 1. juli 2019

USA,

- staterne Connecticut og Pennsylvania nævnes ikke længere på listen

Ukraine

- er ny på listen

Yderligere information angående ovenstående 2 aktiviteter:

Lisbeth Højrup

T +45 3339 4425 | M +45 5167 1525 | E lih@lf.dk

Formål med projektet

Dyrevelfærd i slagtefjerkræproduktionen er til stadighed i fokus både i branchen og i samfundet. Projektet har til formål at indsamle viden om dyrevelfærd hos slagtefjerkræ og videregive denne information for derigennem at lette implementering af nye tiltag og lovgivning samt at følge op på dyrevelfærdsmæssige forhold, således at slagtefjerkræproduktionen kan udvikles og samtidig tilgodese forholdene vedrørende dyrenes velfærd.

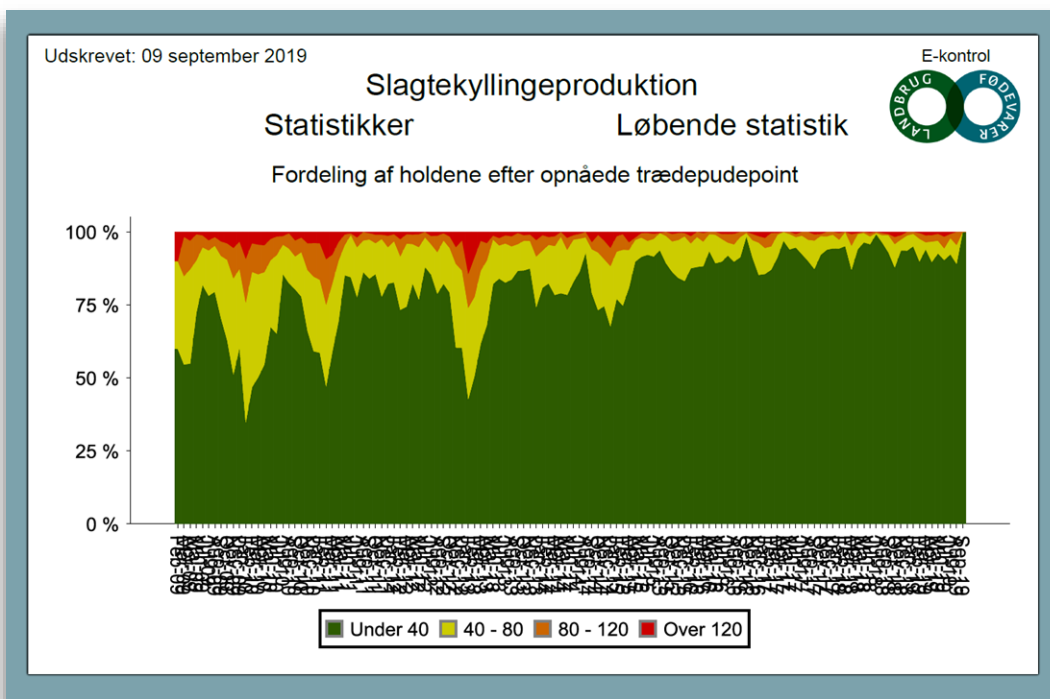
Projektet handler overordnet om at indhente viden og vejlede primærproduktionen og branchen i forhold, der vedrører dyrevelfærd samt at informere borgere og samfund om dyrevelfærd og generelle produktionsforhold hos slagtefjerkræ.

Trædepudesvidninger hos slagtekyllinger

Aktuel status på trædepudesvidninger

Den aktuelle udvikling i antallet af trædepudesvidninger hos slagtekyllinger er gengivet i nedenstående graf, der viser den procentvise fordeling af slagtekyllingeflokkene efter opnåede trædepudepoints opgjort pr. måned over en årrække. Statistikken er trukket fra E-kontrollen hos L&F.

Der ses en tydelig, positiv udvikling gennem årene med billede af, at der er sæson udsving. Inden for de sidste par måneder har der ikke været nogen flokke med point over 120. Og ser man på mellemgruppen med mellem 80-120 point, har der det sidste halve år ikke været mere end 10 flokke pr. måned i denne gruppe.

Yderligere information:

Mie Nielsen Blom

T +45 3339 4447 | M +45 2334 6566 | E mnb@if.dk

Formål med projektet

Formålet med projektet er 1) at skabe forståelse og dialog mellem fjerkræproducenterne og omverdenen 2) at sikre, at fjerkræerhvervet også fremadrettet kan producere og afsætte deres produkter og 3) at skabe mere interesse for fjerkræproduktionen – æg og fjerkrækød – ved at udbrede kendskabet og nedbryde myter og fordomme om produktionerne.

Gennemførte aktiviteter

Roskilde Dyrskue

Igen i år var repræsentanter fra den danske fjerkræbranche at finde på Roskilde Dyrskue, som løb af stablen fra fredag d. 31. maj til søndag d. 2. juni.

På L&F Fjerkræs stand var der mulighed for at blive klogere på den moderne æg- og slagtekyllinge-produktion i Danmark. De besøgende kunne både få sig en snak med producenterne, deltage i en quiz om æg og slagtefjerkræ, få materiale med hjem og se en høne blive obduceret.

Derudover var der igen i år mulighed for at holde en daggammel kylling, at prøve kræfter med at pochere et æg og få lækre smagsprøver på omelet og kyllingefrikadeller fra køkkenvognen.

Med en besøgsrekord på 113.017 var standen godt besøgt alle dage.

Instagram takeover

Henover sommeren har L&F Fjerkræ overtaget Tænk tanken FREJ's Instagram profil i tre uger og lagt historier, billeder og film op fra fjerkræproduktionen. Der har generelt været positiv respons på historierne.

Ungdommens Folkemøde

Både fjerkræ og klima var på programmet på L&F's stand på Ungdommens Folkemøde. Spørgelysten var stor (igen) i år, da unge fra hele Danmark for fjerde år i streg besøgte Ungdommens Folkemøde, der strakte sig fra torsdag den 5. september til fredag den 6. september.

Formålet med folkemødet var at få unge til at engagere sig mere i samfundet og lære dem om demokratiets spilleregler og vores samfund. Folkemødet skulle give de unge mulighed for at indgå i dialog både med hinanden og med de mange organisationer og foreninger, der var tilstede.

De daggamle kyllinger tiltrak masser af opmærksomhed, og der var mange, der gerne ville høre om, hvorfor vi kalder fjerkræproduktionen for klimavenlig. Også forskellen på en æglægger og en slagtekylling blev gennemgået adskillige gange, og det kom bag på de unge, at det ikke er det samme.

Der var omkring 30.000 besøgende og L&F's telt var stuvende fuldt begge dage.

Yderligere information:

Anina Kjær

T +45 3339 4008 | M +45 3017 8890 | E akj@lf.dk